

Javno preduzeće za komunalne poslove **KOMUS** d.o.o. Gračanica

Adresa: Muhameda Seida Mašića bb, 75320 Gračanica, Bosna i Hercegovina
Telefon: +387(0)35 706 622 • FAX: +387(0)35 703 381 • E-mail: komus@bih.net.ba
ID broj: 4209414480005 • PDV broj: 209414480005 • Žiro račun: 1321800309745897

Datum: 31.12.2019.

Broj: 01/4-1157/19

Izvještaj o radu J.P. Komus d.o.o Gračanica za period od 01.01.2019. godine do 31.12.2019. godine koji uključuje finansijski izvještaj, izvještaj revizora, nadzornog odbora i odbora za reviziju, usvojen od strane Skupštine Društva na osnovu Odluke broj: 01/2-570/20 od 09.06.2020. godine

**I Z V J E Š T A J
O RADU
J.P. «KOMUS» d.o.o. GRAČANICA
za period 01.01.2019. - 31.12.2019. godine**

UVOD

Podaci o preduzeću

Javno preduzeće za komunalne poslove „KOMUS“ društvo sa ograničenom odgovornošću Gračanica (u daljem tekstu: Društvo) je bilo registrovano u Općinskom sudu u Tuzli, Ured registra, kao društvo u 100% vlasništvu Općine Gračanica. Nakon što je Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju broj: 01-195/2017 od 10.03.2017. godine postalo pravosnažno i konačno, dana 21.11.2019. godine održana je Skupština vlasnika udjela te je usvojen novi Statut prema kome je vlasnik udjela sa visinom udjela 51% Grad Gračanica, a preostalih 49% su privatni vlasnici.

Osnivač: *Grad Gračanica*

Sjedište: *Muhameda Seida Mašića bb, 75 320 Gračanica*

MBS: 1-697

Šifra djelatnosti: *38.11. - Sakupljanje neopasnog otpada*

JIB: *4209414480005*

PDV: *209414480005*

Žiro računi: - *NLB banka 132-180-03097458-97*
- *ISP banka 154-360-20053431-13*
- *Vakufska banka 160-401-00000915-39*

Organi upravljanja preduzećem

Radom Društva upravljaju slijedeći organi Društva: Skupština Društva, Nadzorni odbor Društva, Odbor za reviziju i Uprava Društva.

Skupštinu Društva, do stupanja na snagu novog Statuta, činila su tri člana imenovana od strane osnivača.

Članovi Skupštine JP „Komus“ d.o.o. Gračanica do 21.11.2019. godine bili su:

1. Nusret Helić - predsjednik Skupštine
2. Aida Hodžić - član
3. Jusuf Kadić – član

Nakon sticanja svojstva izvršnosti i konačnosti Rješenja Agencije za privatizaciju broj: 01-195/2017 od 10.03.2017. godine, članovi Skupštine su vlasnici udjela prema listi vlasnika udjela izdatom od strane Agencije za privatizaciju koji se nalazi u prilogu ovog Izvještaja.

Nadležnosti i način rada Skupštine društva su utvrđeni Zakonom i Odredbama Statuta društva. Skupština ima svoj Poslovnik o radu na osnovu koga se sazivaju sjednice najmanje jednom godišnje kada se razmatraju izvještaji i rezultati poslovanja i donose važnije odluke neophodne za uspješno poslovanje društva.

Nadzorni odbor Društva je bio sastavljen od tri člana ispred državnog kapitala imenovana poslije javnog konkursa raspisanog na osnovu člana 67. Statuta J.P. "Komus" d.o.o. Gračanica (Službeni glasnik Općine Gračanica broj: 7/13 od 03.06.2013.) koji je stupajnjem na snagu Statuta Društva broj: 01/2-1164/19 od 21.11.2019. godine stavljen van snage.

Članovi Nadzornog odbora bili su:

1. Zumreta Kenjar - predsjednik,
2. Jasmina Ahmetašević - član,
3. Haris Čajić - član.

Skupština vlasnika udjela je sjednici održanoj 21.11.2019. godine, Odlukom broj: 01/2-1159/19 imenovala novi Nadzorni odbor i to ispred državnog kapitala imenovane su:

1. Zumreta Kenjar
2. Jasmina Ahmetašević

a ispred privatnog kapitala imenovan je Damir Dizdar iz Sarajeva.

Nadzorni odbor je nadležan da nadzire poslovanje društva i rad uprave, a za svoj rad odgovoran je Skupštini Društva.

Odbor za reviziju Društva sastavljen od tri člana imenovana poslije javnog konkursa raspisanog na osnovu člana 67. Statuta J.P."Komus" d.o.o. Gračanica (Službeni glasnik Općine Gračanica broj: 7/13 od 03.06.2013.).

Članovi Odbora za reviziju su:

1. Samed Topčagić - predsjednik,
2. Azijada Husić - član,
3. Asim Arnaut - član.

Odbor vrši nadzor u provođenju javnih nabavki, pregleda računovodstvene izvještaje te o istima svaki mjesec podnosi sažete mjesечne izvještaje Nadzornom odboru.

Uprava Društva organizuje rad, rukovodi poslovanjem, zastupa i predstavlja Društvo i odgovara za zakonitost poslovanja.

Organizacija i sistematizacija poslova

Na osnovu Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji poslova i radnih zadataka J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica, poslovi i radni zadaci u Preduzeću vrše se u okviru slijedećih radnih jedinica i službi:

01	UPRAVA	
02	TEHNIČKI SEKTOR	
02/1	RJ poslovi ZKP-a, niskogradnja i pijaca	02/2 Odvoz i deponovanje otpada i održavanje voznog parka
03	RAČUNOVODSTVENO-KNJIGOVODSTVENA I PRAVNA SLUŽBA	

01 UPRAVA

Upravu preduzeća čini direktor

OPIS POSLOVA: Prema ugovoru zaključenim sa nadzornim odborom

02 TEHNIČKI SEKTOR

Tehnički rukovodilac na osnovu upustva direktora zajedno sa poslovođama radnih jedinica organizuje i realizuje poslove i radne zadatke.

03. RAČUNOVODSTVENO-KNJIGOVODSTVENA I PRAVNA SLUŽBA

U okviru ove službe obavljaju se svi pripremni računovodstveni, finansijski i knjigovodstveni poslovi, vrši praćenje i analiza finansijskih kretanja, izrada odgovarajućih finansijskih izvještaja, statistika i evidencija, te potpisivanje finansijskih izvještaja i drugih dokumenata iz djelokruga rada službe, poslovi statistike, planiranja, analize, obračun plata i ostalih primanja zaposlenih te pravni, kadrovski i opšti poslovi.

I RAD PO ORGANIZACIONIM JEDINICAMA

02/1. RJ Poslovi ZKP-a, niskogradnja i pijaca

U okviru ove radne jedinice obavljaju se poslovi koji su Odlukom Gradskog vijeća o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu dodijeljeni J.P. Komus d.o.o. Gračanica.

To su komunalne djelatnosti od opšteg društvenog interesa ili djelatnosti zajedničke komunalne potrošnje od kojih su nama povjerene slijedeće:

1. Održavanje čistoće,
2. Održavanje javnih površina,
3. Tržnice i pijace,
4. Dekorisanje i
5. Obavljanje kafilerijskih poslova u saradnji sa JP "Veterinarska stanica" d.o.o.

1. Održavanje čistoće

„Pod održavanjem čistoće podrazumijevaju se poslovi čišćenja i pranja javnih površina, uklanjanja snijega i poledice sa javnih površina, te sakupljanje i odvoz komunalnog otpada na sanitarnu deponiju“ (član 64. Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu, „Službeni glasnik općine Gračanica“, broj: 5/07, 8/09, 12/10 i 2/12).

Obavljanje ove djelatnosti vrši se prema usvojenim programima od strane naručioca a koji prije svega definiše obim i kvalitet obavljanja usluga, prioritete kao i cjenovnik usluga.

Kao i dosadašnji programi i **Program za higijenu grada u 2019. godini** pripremljen je na osnovu dosadašnjih iskustava J.P."Komus" d.o.o. Gračanica i sugestija naših građana a predračun je urađen na bazi važećih normativa i prosjeka utrošenih radnih sati rada radnika i mašina u prethodnim godinama na poslovima higijene grada. Program definiše ulice koje se čiste svakim danom, 5x sedmično, 1 x sedmično ili mjesечно i način čišćenja (po m², po h rada radnika ili čistilice); pranje asfaltnih površina; koje zelene površine se održavaju i šta obuhvata njihovo

održavanje; način i obim čišćenja korita rijeke i način dekorisanja grada. Nakon usaglašavanja Programa sa predviđenim sredstvima u budžetu općine pojedini poslovi su reducirani ili nikako nisu izvršeni a po potrebi se intervenisalo i mimo Programa.

U 2019. godini na osnovu Programa izvršeno je slijedeće:

- a) Čišćenje asfaltnih površina vršeno je ručno sirkovom metlom, četkama i mašinski (čistilicom) u zavisnosti od površine koja se čistila. Kvalitet čišćenja direktno je zavisio od samog zaprljanja, broja pranja, stepena smetnji prilikom rada, načina, kao i broja čišćenja. Pored ovoga vršeno je i ručno uklanjanje krupnog otpada na svim rejonima po rasporedu koji dogovore referent za komunalne djelatnosti i poslovođa.
- b) Pranje asfaltnih površina vršeno je po nalogu i to:
  - Poslije zimske službe i proljetnog čišćenja grada a pred održavanje Gračaničkog sajma "Grapos Expo 2019" izvršeno je generalno pranje grada, tj. oprane su sve javne asvaltirane površine u gradu.
  - Pred Dan općine je izvršeno pranje šireg centra grada t.j. od naselja Grades do naselja Kifla.
  - Poslije vašera oprane su sve površine na kojima se održavao tradicionalni gračanički vašer.
- c) Održavanje postojećih zelenih površina obuhvatilo je poslove na čišćenju i izgrabljavanju zelenih površina, djelimičnom orezivanju drveća od suhih grana i formiranju krošnje, uklanjanju suhih i oboljelih stabala, orezivanju žive ograde, okopavanju i prehrani ukrasnog grmlja, ruža i trajnica, košenju i prehrani travnih površina, prekopavanju rundela, sadnji plijevljenju, prehrani i okopavanju sezonskog cvijeća, zalijevanju zelenih površina, popravci i zamjeni korpica, održavanju saksija sa cvijećem, sanaciji ugaženih travnih površina, obnovi biljnog materijala i dr.
- d) Čišćenje korita rijeke vršeno po programu, 3 puta sedmično i to u dijelu od SŠC do Lido osiguranja. U ljetnim periodima je bilo potrebe i za svakodnevnim čišćenjem zbog nesavjesnih građana koji se zadržavaju na zidu rijeke i bacaju otpad u korito rijeke, naročito u dijelu pored SŠC, autobuske stanice i u Riječkoj ulici. Pored toga po potrebi je vršeno košenje minor korita i obala, tretiranje korova herbicidom, izbacivanje otpada i trave na obalu, utovar i odvoz na deponiju. Veliki problem kod ovih poslova je što na regulaciji rijeke nije ostavljena rampa za silazak vozila u korito, pješački mostovi su niski i ispod njih ne mogu proći radne mašine, i sav otpad radnici moraju iznositi ručno u vrećama (preko penjalice) ili se moraju angažovati skupe specijalne mašine sa teleskopom.
- e) Dekoracija grada parolama, transparentima i nizovima zastava povodom obilježavanja državnih, opštinskih i vjerskih praznika, održavanja kulturnih, sajamskih i drugih manifestacija nije obavljana jer nisu definisane lokacije i ne postoje kuke za kačanje istih.

Program za zimsko održavanje ulica i saobraćajnica obuhvata ulice u kojima se intervencije vrše kamionima, ulice i sokake u kojima se može djelovati samo sa traktoroma a za određene radnje je predviđen rad radne mašine ICB-a.

Zimsko održavanje ulica i saobraćajnica obuhvata radove na čišćenju ulica i saobraćajnica od sniježnih padavina i sprečavanju stvaranja poledice na istim a Ugovorom su definisane ulice I prioriteta, II prioriteta, način i rok izvršenja radova a sve u skladu sa Pravilnikom o održavanju cesta JP Direkcije cesta F BiH.

Izvještajni period obuhvata dio poslova po ugovoru za sezonu 2018/2019. godine (od 01.01. - 15.03.2019.godine) i dio po ugovoru za sezonu 2019/2020. godine (01.12. - 31.12.2019. godine).

U ovom izvještajnom periodu Program je realizovan kako je i predviđeno a na održavanju su angažovani kamioni sa nožem i solarom, traktori sa razgrtačem i solarom, radna mašina ICB, freza sa plugom ili bacačem snijega, a vršeno je i ručno uklanjanje snijega i posipanje soli na trotoare, stepeništa, staze, mostove i sl.

I pored upozorenja građanima da ne parkiraju svoja vozila na ulicama, često se moralo intervenisati sa policijom jer zbog parkiranih vozila, naša specijalna vozila za razgrtanje snijega nisu mogla kvalitetno i na vrijeme odraditi svoj posao.

Pored ovih pojedinačnih slučajeva, na kvalitet posla nije bilo značajnijih primjedbi, ispoštovani su svi prioriteti, nije bilo zastoja u saobraćaju niti nezgoda izazvanih neblagovremenim djelovanjem.

Pored ovih redovnih programa aktivno se uključujemo i u realizaciju drugih programa kao što su:

- Program za proljetno čišćenje grada, kada se akcenat daje na generalno čišćenje i pranje grada poslije zimske službe,
- Program za "Mjesec čistoće" april,maj kada se vrši odvoz krupnog otpada,
- Program za obilježavanje Dana općine,
- Program održavanja gračaničkog sajma „Grapos Expo 2019“ i dr.

2. Održavanje javnih površina

„Pod održavanjem javnih površina podrazumijeva se održavanje javnih saobraćajnih površina, pješačkih staza i pješačkih zona van zelenih površina, trgova i otvorenih odvodnih kanala, javnih zelenih površina (pješačkih staza i pješačkih zona unutar zelenih površina), hortikultura, urbanog mobilijara (javnih satova, javnih česmi,fontana i javnih nužnika), spomen parkova, dječjih obdaništa, parkovskog mobilijara, žardinjera.“ (član 114. Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu „Službeni glasnik općine Gračanica“, broj:5/07, 8/09, 12/10 i 2/12).

U okviru ove djelatnosti J.P."Komus" d.o.o. Gračanica obavlja poslove po nalogu opštinskih organa i u tu svrhu smo opremljeni za obavljanje poslova: sanacije asfaltnih površina, sanacije neasfaltiranih puteva nasipanjem, razgrtanjem materijala, izgradnje i održavanja manjih komunalnih objekata, postavljanje nove i popravka postojeće vertikalne signalizacije, postavljanje novih kao i popravka i farbanje postojećih stubića, korpica, klupa i drugih parkovskih elemenata i sl.

Po nalogu referenta u 2019. godini vršeno je:

- postavljanje saobraćajnih znakova TAXI stajališta,

- postavljanje stubova i tabli video nadzora na svim prilazima, ulazima u grad,
- izgradanja pristupne rampe za invalidska kolica na trotoaru u Sarajevskoj ulici i ulici Džemala Bijedića,
- ispomoći prilikom izgradnje dječijeg igrališa i dr.

Pored poslova koji se obavljaju za Općinu ova organizaciona jedinica je opremljena da obavlja i:

- usluge iskopa, utovara i prevoza pravnim i fizičkim licima,
- usluge uređenja i održavanja zelenih površina pravnim i fizičkim licima,
- usluge prevoza pitke vode, pranje i polijevanje kruga preduzeća u ljetnom periodu,
- usluge održavanja kruga preduzeća u zimskom periodu,
- interne usluge na uređenju i održavanju pijace, gradske deponije i sl.

Takođe se u okviru ove djelatnosti obavlja i redovno održavanje postojećih javnih zelenih površina koje se predviđa u Programu higijene grada dok se za dodatno uređenje postojećih i za uređenje novih zelenih površina urade prijedlozi Programa uređenja zelenih površina dva puta godišnje (za proljetnu i jesenju sadnju) u kojima predložimo uređenje svake pojedinačne postojeće zelene površine i ujedno navedemo površine koje bi trebalo urediti. Ti programi se usaglase sa predviđenim sredstvima u budžetu pa smo u protekloj godini vršili uređenje postojećih zelenih površina i to:

- Prema Programu za proljetno uređenje zelenih površina izvršena je sadnja sezonskog cvijeća na cvjetne gredice i u žardinjere korita rijeke pred Dan općine.
- Poseban akcenat smo dali na uređenje Centra gdje smo osmisliili demontažne nosače za saksije sa cvijećem što je Centru dalo sasvim novi izgled.
- Na ograde mostova kod Skvera i Žitokombinata postavljeni su nosači sa cvjetnim saksijama.
- Izvršena je sanacija (nivelacija i dosijavanje) cijelog travnjaka u Centralnom parku.
- Izvršili smo niveličiju terena i sjetvu trave u ulici M. Ahmedbegovića i oko kružnog toka i uredili kružni tok.
- Pred 11. Juli uradili smo aranžman od kamena i malča ispred Medrese pod nazivom „Srebrenica u srcu Gračanice“.
- Započeli smo realizaciju prijedloga mjera za pregledana stabla od strane Šumarskog fakulteta i uz angažovanje velike dizalice, izvršeno je djelimično posijecanje stare lipe kod Bijele džamije
- Prema Programu za jesenje uređenje zelenih površina izvršena je sadnja sezonskog cvijeća (mačuhica) na postojeće cvjetne gredice.

Postojeće zelene površine su dosta devastirane (razna prekopavanja travnjaka, dotrajala stabla, staze i drugi parkovski elementi) i zahtijevaju ne samo održavanje postojećeg stanja nego jednu kvalitetnu rekonstrukciju i rekultivaciju. Posebno se to odnosi na Park kod opštine a samim tim što se tu nalazi i Spomen obilježje šehidima i palim borcima potrebno je pronaći izvore za finansiranje uređenja ove zelene površine.

3. Tržnice i pijace

3.1. Zelena pijaca

Članom 17. Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu ("Službeni glasnik Općine Gračanica" broj: 5/07, 8/09, 12/10 i 2/12) Javnom preduzeću za komunalne poslove Komus d.o.o. povjereno je obavljanje zajedničke komunalne djelatnosti, tržnice-pijace. Međutim prostor na kojem je predviđeno obavljanje ove djelatnosti nije u skladu sa standardima koji važe za ovu djelatnost odnosno nije uređeno na način kako je to propisano Zakonom o unutrašnjoj trgovini i Pravilnikom o uslovima minimalno tehničke opremljenosti poslovnih prostora za obavljanje trgovine i trgovinskih usluga.

U cilju konačnog rješenja ovoga problema te privođenja navedenog zemljišta J.P. Komus d.o.o. Gračanica je obavilo sve aktivnost i obezbijedili smo:

- Idejno rješenje uređenja Zelene pijace na koje je Općinsko vijeće na sjednici održanoj 29.12.2015. godine Odlukom broj: 01-05-03852-2015 dalo saglasnost;
- Glavni projekat uređenja Zelene pijace u Gračanici;
- Rješenja o odobrenju građenja Zelene pijace.

Nakon obezbjeđivanja dokumentacije planirano je da se samo uređenje sprovede u fazama. Za prvu fazu uređenja koja podrazumijeva vanjsko uređenje, hidro i elektro instalacije te sanitarni čvor proveden je postupak javne nabake a izabarani ponuđač je Roading d.o.o. Gračanica sa kojima je sklopljen Ugovor o izvođenj radova. Vrijednost navedenih radova je 113.631,80 KM bez PDV-a.

U međuvremenu, Rješenjem Kantonalnog tržišno-turističkog inspektora broj: 17/4-III-20-009660/19 od 07.10.2019. godine, izrečena je mjera zabrane obavljanja djelatnosti iznajmljivanja pijačnog prostora (organizator tržnice na malo) pijačnim prodavcima, na gradskoj tržnici u Gračanici, dok subjekt nadzora, kod nadležnog organa, ne podnese pisanu izjavu, na propisanom PI obrascu, da prostor i oprema ispunjavaju propisane uvjete za obavljanje navedene djelatnosti.

S tim u vezi, uz saglasnost Gradskog vijeća broj: 01-05-04547-2019 od 02.12.2019. godine, zaključen je Ugovor sa gradom Gračanica o regulisanju međusobnih prava i obaveza u vezi sa uređenjem Zelene pijace u Gračanici i izgradnja pratećih sadržaja broj: 02-05-04566-2019 od 03.12.2019. godine i Ugovor o regulisanju međusobnih prava i obaveza u vezi sa povjeravanjem na upravljanje i korištenje javnih dobara – Zelena pijaca broj: 02-05-04565/2019 od 03.12.2019. godine čime su ispunjenje predpostavke za uređenje Zelene pijace. Po potpisivanju navedenih dokumenata pristupilo se izvođenju radova na Zelenoj pijaci u cilju uređenja iste te privođenja namjeni navedenog prostora pijace kako bi ista po završetku radova ispunjavala minimalno tehničke uslove za obavljanje djelatnosti tržnice-pijace. Navedeni radovi su u završnoj fazi te po okončanju istih podnijet ćemo izjavu na propisanom PI obrascu o čemu ćemo obavijestiti postupajućeg Kantonalnog tržišno-turističkog inspektora, kako bi isti obustavio postupak te dozvolio rad na pijaci.

Završetak radova se očekuje u februaru 2020. godine.

3.2. Stočna pijaca

Usluge stočne pijace nismo u mogućnosti vršiti iz razloga što ne posjedujemo lokaciju za istu.

3.3. Organizacija tradicionalnog gračaničkog vašera

Kao i prethodnih godina i u 2019. godini uspješno smo izvršili organizaciju još jednog tradicionalnog Gračaničkog vašera na lokaciji definisanoj Rješenjem. Ove godine J.P. Komus d.o.o. je bilo organizator i stočnog sajma koji je uspješno organizovan na iznajmljenoj parceli od Fering doo u stečaju, a parking za stočni sajam je obezbjeđen na iznajmljenoj parceli od Sax d.o.o. (pored ulice Polje-Kozarića sokak). Zahvaljujući dobroj organizaciji, saradnji sa policijom i inspekcijom, vašer i stočni sajam su protekli bez incidenata i narušavanja javnog reda i mira.

4. Dekorisanje

„Pod dekorisanjem se podrazumijeva ukrašavanje javnih površina i prostora povodom državnih i vjerskih praznika, održavanje kulturnih, zabavnih, sportskih, sajamskih i drugih manifestacija prigodnim ukrasnim rekvizitima“ (član 170. Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu, „Službeni glasnik općine Gračanica“, broj: 5/07).

Prethodnih godina smo, povodom obilježavanja vjerskih i državnih praznika postavljali nizove zastava i parole na nekoliko lokacija u gradu a sada to ne vršimo jer ne postoje kuke za vezivanje istih.

U narednom periodu potrebno je da nadležne gradske službe pripreme Plan i program o načinu i mjestu postavljanja nizova i transparenata (parola) jer su dosadašnje kuke za vezanje dotrajale ili potpuno uništene pa se nizovi na pojedinim lokacijama ne mogu ni postaviti. Odlukom se moraju definisati lokacije za postavljanje nizova i parola i izvršiti nabavka novih u skladu sa Odlukom o obilježavanju praznika jer postojeći svojim izgledom ne odgovaraju namjeni.

5. Obavljanje kafilerijskih poslova

Naša obaveza je da preuzmeme uginule životinje i uz nadzor veterinarske inspekcije na adekvatan i neškodljiv način ukopamo ih na dijelu gradske deponije koji služi isključivo u ove svrhe.

02/2 RJ Odvoz i deponovanje otpada i održavanje voznog parka

U okviru ove radne jedinice obavljaju se poslovi utovara, odvoza i deponovanja otpada, upravljanja deponijom Grabovac, te održavanja i upravljanja voznim parkom J.P. Komus d.o.o. Gračanica.

1. Sistem upravljanja čvrstim otpadom

Sistem upravljanja čvrstim otpadom na području općine je u nadležnosti Općine Gračanica. Odlukom o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu ova djelatnost je povjerena Javnom preduzeću „Komus“ d.o.o. Gračanica i to je ujedno i osnovna djelatnost ovog preduzeća.

Grad ima Strategiju integrisanog razvoja Gračanice 2011-2020. god. u kojoj je u „sektoru okoliš-unapređenje i zaštita okoliša“ postavljen strateški cilj 2 "čista voda i zrak, uređeni vodotoci i ekološki zbrinut otpad...".

U tu svrhu je 2009. godine urađena „Studija upravljanja krutim otpadom za općinu“ koja predviđa uvođenje integralnog upravljanja otpadom koje se temelji na održivom prikupljanju i obradi (ponovnom korištenju otpada, recikliranju) te smanjenju odlaganja otpada na deponiji. Studija je prije svega utvrdila trenutno stanje, uočila nedostatke, prednosti i slabosti u funkcionisanju ove djelatnosti te predložila korake, koji su pretočeni u projekte, a koji će rezultirati novim načinom odvoza i deponovanja otpada na navedenom području.

Uvođenje sistema upravljanja otpadom je skup i složen proces, pa se radi u fazama. Studija podrazumijeva da se implementacija izvrši u 4 faze (u periodu od 2010- 2020 godine) i da se u tom periodu sve MZ uključe u organizovan odvoz otpada a paralelno tome da se, u već uključenim, uvodi selektivno prikupljanje otpada na mjestu nastanka.

U tu svrhu, Grad Gračanica i J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica su se potrudili da stvore preduslove za kreiranje integralnog sistema upravljanja otpadom koji je baziran na uključivanju svih u organizovan odvoz otpada i na selektivnom prikupljanju otpada na mjestu nastanka. Ti preduslovi su:

- a) Grad Gračanica je, u skladu sa Zakonom o komunalnim djelatnostima TK, obavljanje komunalnih djelatnosti individualne komunalne potrošnje - odlaganje komunalnog otpada – povjerila Javnom preduzeću „Komus“ d.o.o. Gračanica.
Prema usvojenoj Studiji JP Komus d.o.o. u fazama uključuje nove MZ u organizovan odvoz otpada, a istovremeno se uz pomoć inspekcije i komunalnih redara povećava broj domaćinstava i privrednih subjekata u MZ koje su već obuhvaćene ovom uslugom.
- b) U odluci o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu („Službeni glasnik Općine Gračanica“, broj: 5/07, 8/09, 12/10 i 2/12), uveden je član 93. koji obavezuje sve vlasnike ili korisnike stambenih i poslovnih prostora, kao i privremeno zauzetih javnih površina, da se uključe u organizovan odvoz otpada.

Problem je što se oni ne uvode automatski (kao u drugim kantonima) nego sa njima moramo potpisati ugovor što oni odbijaju tako da u pojedinim MZ imamo uključenost ispod 50%. Komunalni redari obilaze i opominju domaćinstva i privredne subjekte koji se nisu dobrovoljno uključili u organizovan odvoz otpada da su obavezni da to učine a u protivnom se sankcionisu. Nažalost, ovaj proces je spor i dugotrajan tako da i danas imamo veliki broj domaćinstava i privrednih subjekata koji nisu uključeni u organizovan odvoz otpada.

- c) U istoj odluci, u članu 95. korisnici usluga odvoza otpada se obavezuju da razvrstavaju „kućno smeće na ono koje se može ponovo koristiti i ostalo kućno smeće“ što će rezultirati smanjivanjem količine otpada koja se odlaže na gradskoj deponiji kao i da u budućnosti smanjimo troškove prevoza i odlaganja otpada na regionalnoj deponiji.

Kroz različite projekte mi smo stvorili preduslove za naše korisnike da se mogu aktivno uključiti u ove aktivnosti (podjelom kanti i vreća, postavljanjem reciklažnih dvorišta) i stalno povećavamo broj novih korisnika.

2. Korisnici usluga

2.1. Odvoz otpada iz domaćinstava

Grad Gračanica je površine 219,5 km² sa 23 mjesne zajednice. U organizovan odvoz otpada uveli smo 21 mjesnu zajednicu ukupne površine 193,24 km² pa možemo zaključiti da je ovom uslugom pokriveno 88 % teritorije općine na kojoj živi 43.490 stanovnika.

Prema popisu iz 2013. godine Grad Gračanica ima 48.395 stanovnika i 15.137 domaćinstava pa prema tome ovom uslugom je obuhvaćeno 89,96 % domaćinstava ali kao što se vidi iz prethodne tabele, i u tim MZ koje su obuhvaćene odvozom otpada, nisu svi potpisali ugovor sa J.P. „Komus“ d.o.o. i uključenost po mjesnim zajednicama se kreće od 37,80% u Lendićima do 78,65% u Rašljevi ili prosječno za sve mjesne zajednice uključenost je 68,06% (Tabela 1.).

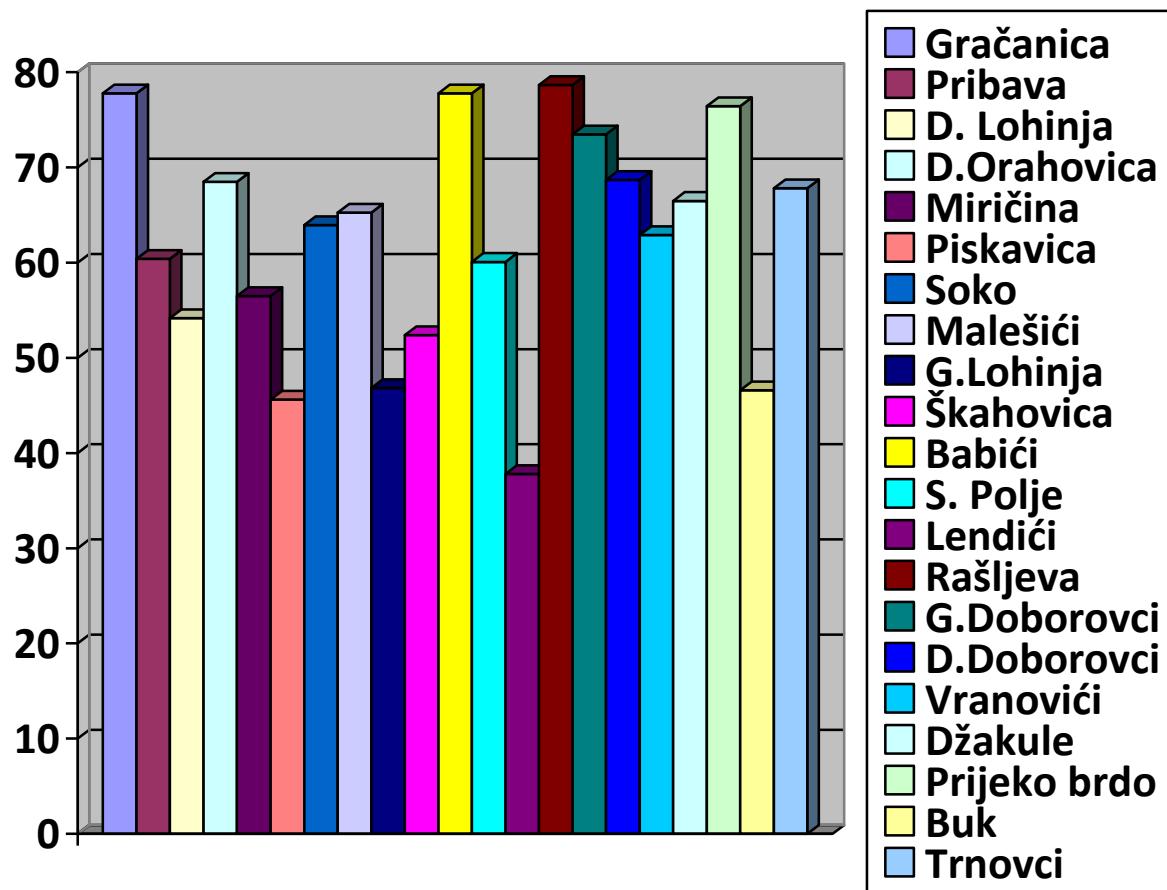
Tabela 1.: Korisnici usluga odvoza smeća – domaćinstva po MZ sa 31.12. 2019.godina

Red broj	Naziv mjesne zajednice	Površin a u km ²	Broj stanovnika	Broj domaći nstava	Broj korisnika	% Uključe nosti	Broj nepotpis anih ugovora
1	Babići	8,23	2.096	607	472	77,76	135
2	Donja Lohinja	8,57	1.266	386	209	54,15	177
3	Donja Orahovica	15,11	4.243	1.323	906	68,48	417
4	Gračanica	19,18	13.400	4.595	3.558	77,43	1037
5	Malešići	11,66	3.100	837	546	65,23	291
6	Miričina	8,33	2.410	864	488	56,48	376
7	Piskavica	5,62	788	239	109	45,61	130
8	Pribava	4,29	2.213	712	430	60,39	282
9	Soko	9,55	1.889	538	344	63,94	194
10	Stjepan Polje	10,94	3.667	1077	647	60,07	430
11	Gornja Lohinja	10,38	147	47	22	46,81	25
12	Lendići	3,82	265	82	31	37,80	51
13	Rašljeva	7,23	757	178	140	78,65	38
14	Škahovica	8,11	1.546	443	232	52,37	211
15	Gornji Doborovci	12,32	2.008	162	119	73,46	43
16	Donji Doborovci			431	296	68,68	135
17	Vranovići	5,15	1.052	307	193	62,87	114
18	Džakule	17,25	1129	340	226	66,47	114

19	Prijeko Brdo	6,36	402	157	120	76,43	37
20	Buk		375	88	41	46,59	47
21	Trnovci		737	205	139	67,80	66
	UKUPNO:	193,24	43.490	13.618	9.268	68,06	4.350

Napomena: Podaci o broju stanovnika i domaćinstava uzeti iz Preliminarnog izvještaja o popisu stanovništva 2013. godine i po popisu naših inkasanata

Procentualan iznos korisnika usluga J.P. «Komus» d.o.o. po mjesnim zajednicama prikazan je na grafikonu:

Napomena: Dio korisnika iz MZ Lendići se vodi u MZ Gračanica.

Stvarno stanje je takvo da mi otpad vozimo od daleko većeg broja domaćinstava od onih koji su registrovani kod nas. Najčešće je to slučaj da u jednom stambenom prostoru u individualnim domaćinstvima živi više domaćinstava (što je nama teško utvrditi) a registrovano je samo jedno domaćinstvo. Drugi potpuno izbjegavaju potpisivanje ugovora i svoj otpad dovoze u posude za kolektivno stanovanje (hajfišere po stambenim naseljima), kontejner na pijaci ili sastavljaju sa drugim korisnicima.

Ostali svoj otpad odlažu na nedozvoljen način pored puteva, zagađuju vodotoke, šume i ugrožavaju zdravlje sviju nas. Uklanjanje „divljih deponija“ je daleko skuplje nego da se vrši redovan odvoz otpada jer su te deponije obično na djelimično pristupačnom terenu gdje se može intervenisati samo ručno ili na nepristupačnom

terenu gdje je uklanjanje otpada nemoguće nego se vrši samo njegovo prekrivanje inertnim materijalom.

U drugim kantonima svi vlasnici poslovnih i stambenih prostora automatski se uključuju u sistem organizovanog odvoza otpada dok nama član 17. Zakona o komunalnim djelatnostima TK uslovjava potpisivanje ugovora sa korisnicima („Službene novine TK”, broj 11) i sa time im daje mogućnost da to izbjegavaju. Već smo nekoliko puta pokušavali da utičemo da se izvrše izmjene Zakona o komunalnim djelatnostima TK ali do sada nismo imali uspjeha.

U ovakvim uslovima, samo angažovanjem svih nas (naših inkasanata, komunalnih redara, inspekcije, građana koji će prijavljivati nesavjesne komšije) možemo uticati da sva domaćinstva budu uključena u organizovan odvoz otpada i na taj način ćemo izbjegći stvaranje divljih deponija, imati čist grad i zdravu životnu sredinu.

Takođe imamo problema kod utvrđivanja korisnika ili vlasnika stanova u zgradama sa kolektivnim stanovanjem. Nekada su ti stanovi bili u nadležnosti SIZ-a za stanovanje koji je imao tačnu evidenciju a danas nakon privatizacije mi nemamo načina da znamo da li se stan koristi ili ne i ko je vlasnik. Samo u onim zgradama koje imaju „upravitelja“ mi možemo registrovati sve korisnike i redovno unositi izmjene. Isti takav problem imamo u novim stambenim jedinicama sa kolektivnim stanovanjem jer nismo u toku koliko je stanova prodato i useljeno ni ko su vlasnici.

Cijena odvoza otpada za domaćinstva je 8,00 KM i na snazi je od 2009. godine.

U 2019. godini je urađena detaljna analiza troškova za pružanje ove usluge i nova kalkulacija cijena odvoza otpada za domaćinstva koja je pokazala da cijena ove usluge ne pokriva stvarne troškove i da treba ići na 10,00 KM. Nakon toga smo se obratili Gradskom vijeću sa zahtjevom za povećanje cijene ali bez kvalitetnih argumenata prijedlog nove cijene je odbijen, čime je pozitivno poslovanje ovog preduzeća dovedeno u pitanje.

Prilikom kalkulacije cijena uzeti su u obzir samo stvarni troškovi na odvozu otpada i održavanju deponije, a nije uzimana razvojna komponenta koja bi omogućila nabavku novih vozila, ulaganje u infrastrukturu deponije, nabavku tipskih posuda za odlaganje otpada i dr.

Za prikupljanje otpada individualna domaćinstva koriste tipske kante zapremine 80-120 l te vreće iste zapremine.

U kolektivnom stanovanju za odlaganje otpada većinom se koriste kontejneri 1100 litara (hajfišeri) njihov broj, korisnici i stanje kontejnera je dato u Tabeli 2.:

Tabela 2.: Broj hajfišera i njihovo stanje sa 31.12.2019. godine

R.br.	Lokacija	kom	Stanje kontejnera	Broj korisnika	Odvoz
1	Naselje iza opštine	(5)	Nema posude za odlaganje otpada	48	Sedmični utovar
2	Naselje Jug	2	Novi	35	Sedmični utovar
3	Zgrada Mirna-Jug	2	Novi	26	Sedmični utovar
4	Zgrade Hadžistevići	2	Zadovoljavajući	28	Sedmični utovar
5	Stambeni objekat –BKC	1	Zadovoljavajući	5	Sedmični utovar
6	Naselje Ritašići	2	1 za zamjenu	18	Sedmični

			1 nov		utovar
7	Miričina – kod Europrosta	1	Zadovoljavajući	Nepoznato	Sedmični utovar
8	Naselje Bazen	7	6 za zamjenu 1 nov	88	Sedmični utovar
9	Zgrada Mirna kod Alhosa	1	Zadovoljavajući	14	Sedmični utovar
10	Naselje Luke	10	Novi	174	Sedmični utovar
11	Naselje Malta	2	Dotrajali - za zamjenu	23	Sedmični utovar
12	Zgrada Džambo - Kotoruša	3	Zadovoljavajući	32	Sedmični utovar
13	Zgrada Mirna-Trepanići	1	Novi	16	Sedmični utovar
14	Zgrada Mirna - Rampa	1	Zadovoljavajući	10	Sedmični utovar
15	Zgrada -Sagra	2	Novi	14	Sedmični utovar
16	Zgrada - Kifla	(4)	Nema posude za odlaganje otpada	40	Sedmični utovar
17	Zgrada Mirna – Varoš 2	1	Novi	20	Sedmični utovar
18	Ritašići-zgrada Širbegović	2	Novi	20	Sedmični utovar
19	Zgrada Mirna – Varoš 3	1	Novi	9	Sedmični utovar
20	Zgrada - Alhos	(1)	Nema posude za odlaganje otpada	12	Sedmični utovar
	UKUPNO:	51	Novih 23 Za zamjenu 9 Zadovoljavajući 9 Nedostaje 10		

Kao što se vidi iz Tabele 2. tri stambena naselja nemaju uopšte adekvatne posude za odlaganje otpada a i kod onih koji ih imaju, 9 kontejnera je dotrajalo i za zamjenu. Stanari tih naselja nisu se odazvali 2017. godine kada smo realizovali projekat nabavke hajfišera u kome su trebali da sufinansiraju sa 50% nego svoj otpad odlažu u kontejnere za ulični otpad, pijačni kontejner ili prave divlju deponiju.

Naime, poslije privatizacije stanova posude za odlaganje otpada u kolektivnim naseljima nabavljaju vlasnici stanova i to se lako rješava u onim naseljima koja imaju „upravitelja“ ali u naseljima gdje se stanari nisu organizovali (naselje Kifla, Alhos, Bazen, Malta, zgrade iza opštine i dr.) nemoguće je bilo kakvo rješenje postići. Neophodno je primjeniti zakon i izvršiti imenovanje upravitelja a u rješavanje nabavke novih posuda za odlaganje otpada u stambenim naseljima mora se uključiti i inspekcijska služba.

J.P. „Komus“ d.o.o. je ponovo putem projekta obezbjedilo 20 hajfišera i u 2020-toj godini će ponuditi stanarima kolektivnog stanovanja koji nemaju adekvatne posude, da uz svoje učešće od 50%, dobiju nove hajfišere.

Odvoz komunalnog otpada iz domaćinstava se vrši jednom sedmično kamionima ili traktorom u ulicama i sokacima gdje odvoz nije moguće izvršiti kamionima a po ustaljenom rasporedu:

RASPORED ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA - KAMION	
DAN	NASELJA I ULICE
Ponedjeljak	I posada: Centar, Pribava – od kovačnice do Donje Lohinje, Javor do pilane, II posada: Sarajevska, Bazen, Javor, Lendići, Dedinje, Čiriš, Luke - naselje III posada: Stjepan polje
Utorak	I posada: Centar, Braće Alića, Mejdanić, Šemsekadina, Riječka, Bosanskih kraljeva, Pribava – od kovačnice do Hajdarovca, Industrijska zona I i II dio, II posada: M.Ahmedbegovića, Lipa, Obdanište, Drijenča, Patriotske lige – do stadiona Bratstvo III posada: Doborovci IV posada: Džakule, Trnovci, Prijeko Brdo, Buk
Srijeda	I posada: Centar, Mahmudovac, Drafnići do harema, Trepanići, Ritašići, Pored rukometnog igrališta do Paba, Armije RBIH, iza opštine II posada: Patriotske lige – od stadiona Bratstvo, Korića Han, Gračaničkih Gazija, Hajdarovac III posada: Babići IV posada: Škahovica
Četvrtak	I posada: Centar, Stubo, Potok mahala, Soko II posada: Luke, Varoš, Malta, Podgaj, Dječije selo, Pašalići III posada: Malešići IV posada: Drafnići od harema do Motke, Piskavica, Vranovići
Petak	I posada: Miričina II posada: Donja Orahovica -dio III posada: Rašljeva, Donja Orahovica - dio IV posada: Centar, Donja Lohinja, Gornja Lohinja,
Subota	I posada: Centar,

RASPORED ODVOZA KOMUNALNOG OTPADA - TRAKTOR	
DAN	ULICE I SOKACI
Ponedjeljak	Dudić, Ibrahim-bega Pašića, Drijenča, Gajevi, Bulakov sokak, Gornji Javor, Braće Fazlića, Bahići, Ališevići, Kulina bana, Korić Han - sokak, Lendići - dio
Utorak	Vedada Đonlića, Klobodanovića, Nova naselja na Bazenu, Trepanići-sokaci, Kamenita voda, Mustajbašići, Bijela polja, Pašalići, S.Elezara-Klanac
Srijeda	Soljanuša, S.Polje –sokak, Tuleg, Mejdan, Šehitluci, M.S.Mašića, Kovačka, Stubljanska strana, Hurije

Pored kontejnera od 1100 litara u stambenom naselju Grades, zgrade Vega, zgrada Džambo –Stubo i Kapetanuša blok 13 opredijelili su se za tipske kante.

2.2. Odvoz otpada iz privrednih subjekata

Odvoz otpada iz privrednih subjekata vrši se po ustaljenom rasporedu i to:

- U I zoni (užem centru grada) odvoz se vrši svaki dan izuzev nedeljom i to rano ujutro u terminu od 5-6,30h kako bi se izbjegle gužve i zastoji u jednosmjernim ulicama.
- Ovakav režim odvoza je usvojen iz razloga što privredni subjekti nemaju mogućnost postavljanja posuda za odvoz otpada pored svojih poslovnih prostora nego adekvatno upakovan otpad (manje vreće za smeće dobro zatvorene) iznose na svoj ulaz odakle ih preuzimaju naši radnici. Ovdje imamo problem nesavjesnih korisnika koji otpad iznose tokom cijelog dana, u rasutom stanju ostavljaju pored svjetiljki ili čak svoj otpad odlažu u ulične korpice što daje utisak neurednog grada.
- U II zoni (ostalim dijelovima grada) odvoz se vrši jednom sedmično. U ovoj zoni korisnici mogu sami odabrati koje tipske posude najbolje odgovaraju količinama i vrstama otpada koje imaju u svojoj djelatnosti (vreće, kante 80-120 litara, kontejneri 1100 litara i sl.) a zadovoljavaju i režim odvoza.

Pored navedenog, u II zoni imamo korisnike koji su se opredijelili za nabavku kontejnera 1100 litara (hajfišera) ili kontejnera 5 m³ i odvoz otpada se vrši «po pozivu» a najmanje jednom mjesечно po rasporedu odvoza iz tog reona.

Cijena usluga odvoza i deponovanja otpada za privredne subjekte na snazi je od 2006. godine i za svakog korisnika se utvrđuje na bazi:

- Broja odvoza (I ili II zona),
- Djelatnosti korisnika (9 kategorija) i
- Površine korisnog prostora korisnika.

Ukupan broj ugovora o odvozu i deponovanju otpada sa pravnim licima je 750 a njihov broj i način odvoza je dat u Tabeli 3. Od ukupnog broja ugovora imamo:

- 618 ugovora o odvozu i deponovanju otpada kod kojih se obračun naknade vršio na osnovu zone odvoza, djelatnosti i površine korisnog prostora korisnika,
- 42 ugovora za odvoz „po pozivu“ za hajfišere (1100 litara) i
- 90 ugovora za odvoz „po pozivu“ za kontejnere (5 i 7 m³).

Tabela 3.: Korisnici usluga – pravna lica po MZ sa 31.12.2018. godine

r/b	Mjesna zajednica	Mjesečne fakture	Odvoz hajfišera	Odvoz kontejnera
1.	Gračanica	435	32	71
2.	Miričina	18	2	-
3.	Piskavica	-	-	-
4.	D.Lohinja	18	1	5
5.	Pribava	25	2	2
6.	D.Orahovica	35	1	3
7.	Soko	8	1	1
8.	Malešići	15	-	1
9.	Stjepan polje	33	2	4
10.	Škahovica	4	-	1
11.	Babići	8	1	1
12.	Doborovci	11	-	-

13.	Lukavica	-	-	1
14.	Vranovići	3	-	-
15.	Prijeko Brdo	1	-	-
16.	Džakule	3	-	-
17.	Trnovci	1	-	-
Ukupno:		618	42	90

Svim privrednim subjektima naši inkasanti uruče poziv za potpisivanje ugovora sa rokom u kome to privredni subjekti trebaju učiniti a nakon isteka roka dostavljamo spisak privrednih subjekata koji nemaju potpisani ugovor inspekcijskoj službi. Nakon toga nemamo povratnu informaciju da li su platili kaznu i koji je slijedeći korak u poduzimanju sankcija protiv njih. Smatramo da nije dobro ukoliko takvi jednokratno plate kaznu nego da ih treba kažnjavati sve dok ne ispune svoju zakonsku obavezu.

Da bi izbjegli ovako nizak procenat uključivanja privrednih subjekata prijedlog je da se prilikom izdavanja Rješenja o obrtu da rok za potpisivanje ugovora i inspekciji dostavi jedan primjerak Rješenja kako bi nakon isteka roka mogli poduzeti zakonske mјere.

2.3. Odvoz šljake od centralnog grijanja

Ova usluga je dobrovoljna i sa korisnicima se prije svake grejne sezone potpisuje novi ugovor za tu sezonu.

Pored individualnih domaćinstava ova usluga se vrši i zgradama sa kolektivnim stanovanjem koje imaju zajedničko grijanje kao i privrednim subjektima sa ovim načinom grijanja.

Pružanje ove usluge traje od 30.11. do 30.04. naredne godine a cijena odvoza šljake od individualnih domaćinstava za grejnu sezonu iznosi 102,00 KM i plaća se u ratama zajedno sa odvozom komunalnog otpada, a kod privrednih subjekata cijena zavisi od kapaciteta peći i kreće se od 102,00 KM do 400,00 KM. U ovoj grejnoj sezoni imamo 230 ugovora za odvoz šljake od građana i 6 ugovora sa privrednim subjektima.

Obaveza korisnika je da šljaku odvajaju u posebne posude (1/2 bačve sa poklopcom ili u vreće a odvoz se vrši prema datom rasporedu:

RASPORED ODVOZA ŠLJAKE	
DANI	ULICE I SOKACI
Ponedjeljak	Stubo, Dudić, Japaga, Ibrahim bega Pašića, Muslimanskih Brigada, Sokak Nedže Gope, Drijenča, Gajevi, Šehidski sokak, Drijenča prema Kujsi, Bulakov sokak, Braće Fazlića i Lendići dio, Gornji Javor, Bahići, Nurkića sokak, Mejdan.
Utorak	Potok mahala, Adema Alica, Sarajevska, Bazen, Javor, Osmana Mehića Tucka, Muse Čazima Ćatića, Vedada Đonlića, Mustafe Rešidbegovića, Gornji Čiriš, Patkovača, Malkića Sokak, 25 maja, Mejdan Džedin sokak (obdanište), Mehmeda Ahmedbegovića, Obućarska, Muslimanska.
Srijeda	Crni put, Crni put (sokaci), Hurije, Seljanuša, Muhameda Mašića, Kovačka, Stubljanska strana, Bosanskih kraljeva, Riječka, Mehmeda Spahe, Šehidska, Hajrudina Džebe Bajbage, Grabovac, Stjepan Polje(Bare), Patriotska liga, Branka Vaića(dvorana), Taksima Šuše, Viteška, Lipa, Vakufska, Mula Dedina, Braće Suman, Tuleg.
Četvrtak	Mejdanić, A.Šiljića, Hazima Vikala, Hadžikadijina, 111. Gračaničke brigade, Trepanići, Trepanići - sokaci, Bosanska, Hadžistevići, Varoški potok, Podgaj, Podrinjska, Varoš, Kotoruša, Lukavički sokak, Brčanska Malta, Lepar, Pašalići, Mula Mustafe Bašeskije, Ritašići, Škahovica-dio (Veseli brijege)

Petak	Živkov sokak, Ališevići (ispod Osmjeha sokak desno), Trepanići sokak desno, Bosanska, Alije Đerzeleza (Drafnići), Gojsalići, Kamenita voda, Mustajbašići, Halilovići, dio Varoši - sokaci, Hajdarovac, Pribava, Klanac, Drama.
-------	--

3. Selektivno odvajanje otpada

Uvođenje selektivnog odvajanja otpada započeli smo 2012. godine i postali prva Općina u Federaciji koja je uvela prikupljanje ambalažnog otpada na mjestu nastanka. To smo ostvarili na različite načine:

3.1. Nabavkom 8860 tipskih kanti od 120 litara i vreća (žutih i plavih) omogućili smo našim korisnicima individualnim domaćinstvima da se aktivno uključe u projekat selektivnog prikupljanja otpada.

Sve mjesne zajednice su obuhvaćene ovom uslugom i do sada je 7890 korisnika potpisalo ugovor sa JP „Komus“ d.o.o Gračanica kojim se obavezuju da će komunalni otpad odlagati u tipske kante, a ambalažni otpad u plave i žute vreće koje ćemo im i dalje redovno dostavljati sistemom „pune za prazne“. Plave vreće su predviđene za skupljanje papira a žute za PET, tetrapak, limenke i ostalu ambalažu. Ove vreće se prikupljaju kamionima, jednom mjesечно prema ustaljenom rasporedu odvoza:

RASPORED ODVOZA AMBALAŽNOG OTPADA	
DAN	MJESNE ZAJEDNICE
Prvi radni PONEDJELJAK u mjesecu	MZ Gračanica: Centar, Luke, Riječka, Ritašići, B. Kraljeva, Stubo, Dudić, P.Mahala, Soljanuša, Straževac, Mejdanić, Drafnići, Varoš, Malta, Pašalići, Armije RbiH
Prvi radni UTORAK u mjesecu	MZ Gračanica: Javor, Bahići, Lendići, Čiriš, Lipa, Patriotske lige, Lipinac, H.Dž. Bajbage, Grabovac, Gračaničkih gazija, Hajdarovac, Industrijska zona
Prva radna SRIJEDA u mjesecu	MZ Pribava, MZ Donja Lohinja, MZ Gornja Lohinja, MZ Piskavica, MZ Babići
Prvi radni ČETVRTAK u mjesecu	MZ Malešići,MZ Stjepan Polje
Prvi radni PETAK u mjesecu	MZ Donja Orahovica, MZ Rašljeva, MZ Mirićina
Prva radna SUBOTA u mjesecu	MZ Doborovci, MZ G. Doborovci, MZ Soko, MZ Škahovica, MZ Vranovići, MZ Prijeko Brdo, MZ Džakule, MZ Trnovci i MZ Buk

Pored dostavljanja kanti i vreća našim korisnicima se dostavljaju i afiše sa obrazloženjem „Kako i zašto razdvajati ambalažni otpad“. Krajem 2019. godine svim korisnicima koji odvajaju otpad dostavljen je i kalendar sa rasporedom odvoza istog.

Podjela kanti nastavlja se i u 2020. godini jer nam je cilj da obuhvatimo sve naše korisnike i na taj način zaokružimo ove aktivnosti.

3.2. Na 10 lokacija u stambenim naseljima postavljena su ostrva za reciklažu sa ukupno 34 komada 240 litarskih kanti namjenjenih za odvajanje ambalažnog otpada. Od nabavljenih ukupno 40 kanti, 4 su ukradene a 2 zapaljene, a preostale su raspoređene na slijedećim lokacijama:

	LOKACIJA	PLAVA -papir	ŽUTA -plastika	ZELENA -staklo	CRNA -limenke	UKUPNO
1	u naselju LUKE	1	1	1	1	4
2	u naselju LUKE	1	1	1	1	4
3	u naselju LUKE	1	1	1	1	4
4	u naselju BAZEN	1	2	1	-	4
5	kod naselja HADŽISTEVIĆI	1	1	1	1	4
8	u naselju MALTA	-	1	1	-	2
7	u naselju MALTA	1	1	-	-	2
8	u naselju iza općine	1	2	-	1	4
9	kod zgrada na Ritašićima	1	1	1	1	4
10	u naselju Čiriš- zgrada Sagra	1	1	-	-	2
11	ukradene (Malta i kod IIOŠ)	1	3	-	-	4
12	izgorjele na Bazenu	1	1	-	-	2
	UKUPNO	11	16	7	6	40

Prazne se po potrebi ili jednom mjesечно zajedno sa vrećama od domaćinstava.

3.4. Na javnim površinama u gradu i u stambenim naseljima postavili smo reciklažna ostrva sa po tri specijalna kontejnera, zapremine 1,1 m³, tz "zvona" i to plavo za papir i žuto zvono za PET, tetrapak i limenke i zeleno za staklo.

Trenutno imamo 11 reciklažnih ostrva i to na slijedećim lokacijama:

	LOKACIJA	ŽUTO -plastika	PLAVO -papir	ZELENO -staklo	UKUPNO
1	Riječka	1	-	1	2
2	Mejdanić-kod Asa	1	1	1	3
3	Patriotske lige-Grin	1	1	1	3
4	Korić Han-Vega	1	1	1	3
5	Bosanskih kraljeva-kod kovačnice	1	1	1	3
6	Naselje JUG	1	1	1	3
7	Ritašići- Širbegović zgrade	1	1	1	3
8	Varoš – Mirnina zgrada	1	1	1	3
9	Kotoruša – Džambo zgrade	1	1	1	3
10	Naselje Bazen	1	1	1	3
11	Jug – Mirna zgrada	1	1	1	3
12	Na deponiji – za otpis (zapaljena)	1	2	-	3
	UKUPNO	12	12	11	35

Ovi kontejneri (zvona) se prazne po potrebi.

3.4. Svim odgojno-obrazovnim ustanovama (osnovnim i srednjim školama) obezbijedili smo plavu i žutu kantu zajedno sa vrećama za odvajanje ambalažnog

otpada a odvoz prikupljene ambalaže vršimo po pozivu od strane eko sekcije ili u redovnim terminima odvoza ambalažnog otpada.

I ovdje imamo one koji se uredno pridržavaju obaveze i one škole koje su samo preuzele kante a vreće zloupotrijebile. Redovni u prikupljanju i za pohvalu su MSŠ, II Osnovna škola, u nešto manjem obimu to rade Gimnazija, Oš Hasan Kikić, Oš Stjepan Polje, Oš Malešići, Oš Doborovci i D.Orahovica dok se u drugim školama ovom projektu nije dalo dovoljno pažnje ili se odvajanje ne vrše nikako.

3.4. U dijelu deponije Grabovac uredili smo reciklažno dvorište gdje se dovozi, razdvaja i balira prikupljeni ambalažni otpad i dalje isporučuje reciklažnim centrima. Reciklažno dvorište je ograđeno betonskim stubovima i žičanom mrežom a unutra imamo objekat u kojem je smještena presa, mlin za mljevenje plastike i mala vaga a tu je takođe i nastrešica sa trakom za razdvajanje otpada.

Još uvijek određene vrste ambalažnog otpada nemamo kome isporučiti ali za PET, papir, Al limenke, lim i najlon imamo kupca dok staklo i tetrapak preuzima od nas Ekopak - operater ambalažom i ambalažnim otpadom sa kojim imamo potpisani ugovor o poslovnoj saradnji. Nažalost, otkupne cijene ambalažnog otpada stalno padaju a troškovi na njegovom prikupljanju, razdvajajući i balirajući su sve veći.

U 2019. godini smo, uz sufinansiranje Federalnog zavoda za zapošljavanje, zaposlili 4 radnika na period od 4 mjeseca kako bi smanjili količine deponovane ambalaže u reciklažnom dvorištu jer trenutno zaposleni ne mogu sustići razvrstati i balirati mjesечne količine pa su se određene količine ambalaže nagomilale. Za preostali dio ambalažnog otpada pokušat ćemo i u 2020. godini obezbjediti sufinansiranjem ili putem donacija dodatno angažovanje radne snage.

Sve gore navedene aktivnosti vezane za uvođenje selektivnog prikupljanja otpada iziskuju određena ulaganja koja u sadašnjosti nemaju svoju ekonomsku opravdanost a svako ulaganje koje ne donosi profit je diskutabilno ali kao što je već rečeno, cilj nam je da se smanje količine otpada koje se trenutno odlažu na pretrpanu deponiju a koje će se u budućnosti odvoziti na regionalnu deponiju jer ćemo na taj način umanjiti troškove prevoza i uplate na regionalnoj deponiji (cca 25 eura po toni). Javno preduzeće J.P. „Komus“ d.o.o. nema dovoljno vlastitih sredstava za realizaciju navedenih aktivnosti ali kandidovanjem projekata, samostalno ili zajedno sa Općinom, obezbjeđujemo namjenska sredstva koja se implementiraju u obezbjeđenje tehničkih preduslova za realizaciju zadanih ciljeva.

Činjenica da smo prvi Grad u Federaciji koji je uveo prikupljanje ambalažnog otpada na mjestu nastanka prepoznata je od relevantnih faktora i postali smo pozitivna praksa i primjer ostalim komunalnim preduzećima koja se bave ovom djelatnošću. Pored toga što je direktor na Prvom simpoziju upravljanja komunalnim otpadom u FBiH, učesnicima prezentovao naše iskustvo sa sistemom upravljanja otpadom na području grada Gračanice i uvođenjem selektivnog odvajanja otpada, finansijskim pokazateljima, prednostima i nedostacima ovakvog pristupa odvajanja otpada, čime je pokazao da je ovo dugotrajan i skup proces, u koji se moraju svi uključiti kako bi na kraju dao pozitivne rezultate, i dalje u svakoj prilici, sastancima ili seminarima vezanim za ovu problematiku ponovo iznosimo svoja iskustva i stalno se daje mišljenje da bi preduzeća koja se bave razdvajanjem otpada trebalo da se sufinansiraju po količini izdvojene i predate ambalaže.

4. Deponija «Grabovac»

Kao i u svim gradovima na kantonu tako i kod nas gradska deponija „Grabovac“ predstavlja veliki problem.

Deponija je pretrpana i pored svih mjera poduzetih da se smanje količine koje se odlažu na nju (uvođenje selektivnog odvajanja otpada, komposišta, i dr.) kako bi joj produžili rok korištenja nemoguće je to činiti u nedogled. Ovakvo stanje deponije je potpuno neprihvatljivo te je iz tih razloga odlučeno da se uradi sve kako bi se promijenili uslovi trajnog deponovanja komunalnog otpada.

Grad Gračanica je bio orijentisan prema regionalnoj deponiji u Huskićima, od koje se zvanično odustalo i taj problem je spušten na lokalni nivo. Sve opštine na kantonu su se suočile sa velikim problemom jer rješavanje ovih pitanja iziskuje ogromna finansijska sredstva što sama lokalna zajednica nije u mogućnosti obezbjediti. Trenutno je Grad Gračanica orijentisan prema Regionalnoj deponiji Doboju u Doboju.

U toku 2019. godine kroz projekat koji je sufinansiran od strane Fonda za zaštitu okoliša obezbjedili smo Glavni projekat za sanaciju deponije t.j. izradu „Investiciono-tehničke dokumentacije za sanaciju deponije Grabovac u općini Gračanica i izgradnju pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja – FAZA II (uslovi za građevinsku dozvolu)“.

Ovaj Glavni projekat i prateću dokumentaciju za sanaciju deponije Grabovac dostaviti ćemo opštinskoj službi koja će dalje nastaviti procedure za dobijanje Građevinske dozvole i drugih preduslova za početak izvođenja radova na deponiji.

Za sanaciju deponije i izgradnju pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja otpada, prema predračunu, potrebno je obezbjediti 6.329.889,54 KM bez PDV-a. To su velika sredstva pa će se realizacija morati vršiti fazno.

Potrebno je obavezno u budžetu grada predvidjeti sredstva za sanaciju deponije i aktivirati se na pronalaženju drugih izvora finansiranja.

U toku 2019.godine prikupljeno je ukupno **12.407,79 tona** komunalnog otpada a od toga je **201,15 tona** ambalažnog otpada, što čini **1,65%** od ukupno prikupljene količine otpada od strane J.P. Komus d.o.o. Ovaj procenat izdvajanja ambalažnog otpada je još uvijek nizak i moramo pronaći načina da utičemo na svijest korisnika, po mogućnosti i kaznenim mjerama. Mnogi se ne pridržavaju ugovora i ne vrše odvajanje otpada ili zloupotrebljavaju vreće za ambalažni otpad i u njih stavljaju komunalni otpad tako da u vrećama sa ambalažnim otpadom imamo i preko **20%** otpada koji se vozi nakon razdvajanja vozi na deponiju.

Prema ugovoru o poslovnoj saradnji sa Operaterom upravljanja ambalažnim otpadom Ekopak d.o.o., prikupljeni ambalažni otpad prodajemo po važećim tržišnim cijenama EIO ZIZI Travnik, koji imaju obavezu da nam dostave podatke o krajnjem reciklažeru ambalažnog otpada. Onaj dio ambalaže koji se ne otkupljuje kod nas (tetrapak i staklo) takođe preuzima Ekopak.d.o.o. U ovoj godini im je ukupno isporučeno **91,255 tona** ambalažnog otpada i to:

- Otpadnog papira (karton i arhivski) 39,090 tona
- Najlon (bijeli i šarenji) 6,995 tona
- PET (transparent i MIX) 41,510 tona
- Otpadne Al limenke 1,410 tona

- PP MIX

2,250 tona

Ostali ambalažni otpad koji nije razvrstan i baliran, kao i onaj za koji nemamo otkupa još uvijek se nalazi na reciklažnom dvorištu.

Na deponiju „Grabovac“ odloženo je **12.233,92 tone** komunalnog otpada.

Radno vrijeme deponije je od 07-15 h svim radnim danima uključujući i subotu. Čuvar na deponiji je zadužen da evidentira količinu i vrstu otpada koji dovoze treća lica. Samostalni dovoz smeća na deponiju naplaćuje se po važećem cjenovniku.

3. FINANSIJSKO - RAČUNOVODSTVENA I PRAVNA SLUŽBA

U okviru ove službe obavljaju se pripremni računovodstveni, finansijski i knjigovodstveni poslovi, vrši praćenje i analiza finansijskih kretanja, izrada odgovarajućih finansijskih izvještaja, poslovi statistike, planiranja, analize, obračun plata i ostalih primanja zaposlenih te pravni, kadrovski i opšti poslovi.

U toku 2019. godine ukupno je izdato 120.406 računa za usluge koje pruža J.P. „Komus“ d.o.o., izvršeno naplata/isplata 86.501 od čega na blagajni 64.439 što znači da je prosječno, dnevno bilo 236 uplata (stranaka).

Takođe, svakodnevno su ažurirani podaci kupaca u matičnim podacima, usaglašavanje stanja sa kupcima, kao i potpisivanje ugovora o selektivnom odvajanju otpada i ugovora o odvozu šljake od centralnog grijanja.

Naplativost

U vrijeme ekonomске krize građani na prvom mjestu prestaju da plaćaju naše usluge jer smatraju da se smeća mogu riješiti na svoj način. Druge usluge (telefon, voda, televizija, el. energija i grijanje) „moraju“ platiti jer ih odmah isključuju, a mi i da im prekinemo odvoz smeća više bi ugrozili druge građane zbog stvaranja divljih deponija. Zbog specifičnosti u pružanju usluge odvoza smeća, bez obzira na sve zakonom dozvoljene mjere, naše usluge je teško naplatiti. Skraćen je rok rješavanja sudskih sporova na 6 mjeseci ali i kad dobijemo Rješenje o izvršenju, naplata je spora ili se i ne realizuje u slučaju kad se ide na naplatu iz pokretnih i nepokretnih stvari. Prilikom podnošenja Prijedloga za izvršenje na osnovu vjerodostojnih isprava, moramo navesti gdje je korisnik zaposlen a teško je doći do tih podataka jer mnogi od njih rade neprijavljeni ili su u inostranstvu. Zato se više ide na naplatu iz pokretnih i nepokretnih stvari što nam stvara dodatne troškove smještaja i prodaje izuzetih stvari putem licitacije gdje često nismo u mogućnosti postići cijenu stvarnog duga. Procenat naplate usluge odvoza smeća za građane i privredne subjekte u 2019. godini je 76 %.

Tužbe građana i privrede

U 2019. godini Općinskom sudu u Gračanici podneseno je 222 Prijedloga za izvršenje na osnovu vjerodostojnih isprava.

Osnovna sredstva nabavljena u 2019. godini

RB	Naziv osnovnog sredstva	JM	Količina	Kategorija	Finansirano
1	GPS ZA PRAĆENJE VOZILA	kom	1	Nemat. Sred.	Vlastita sredstva
2	LAP TOP BASWA	kom	2	Oprema	Donacija
3	KONTEJNER METALNI 5m ³	kom	8	Oprema	Vlastita sredstva
4	KONTEJNER METALNI 7m ³	kom	2	Oprema	Vlastita sredstva
5	KONTEJNER METALNI 1,1m ³	kom	6	Oprema	Vlastita sredstva
6	TRAKTOR SAME	kom	1	Transportno sredstvo	Vlastita sredstva
7	FREZA ZA SNIJEG	kom	1	Oprema	Vlastita sredstva
8	POSIPAČ SOLI I AGREGATA	kom	1	Oprema	Vlastita sredstva
9	PLUG ZA SNIJEG	kom	1	Oprema	Vlastita sredstva

II Opremljenost J.P. „Komus“ d.o.o.

J.P. Komus d.o.o. Gračanica stalno radi na tome da nabavi dovoljno kvalitetnih sredstava za rad i svake godine se ulaže u nabavku istih. Osim specijalnih vozila za odvoz otpada i cisterne sve ostale vozne jedinice imaju višenamjensku ulogu: odvoz otpada, prevoz materijala, zimska služba i sl. Trenutno raspolažemo sa 20 voznih jedinica.

R/b	Tip vozila	Godište	Nabavljen	Kategorija
1	ICB 3X	2001	2001	Radna mašina
2	Traktor UNIVERZAL	2003	2003	Radna mašina
3	MERCEDES -BENZ	2001	2010	Specijalno - odvoz odpada
4	DAIMLER BENZ	1985	2010	Specijalno - čistač snijega
5	Traktor TAFE	2011	2011	Radna mašina
6	FIAT HITACHI	1998	2012	Buldozer
7	MAN 19291 cisterna	1986	2012	Specijalno - prevoz vode
8	MERCEDES UNIMOG	1993	2012	Specijalno - čistač snijega
9	MAN 18285 autosmećar	2003	2013	Specijalno - odvoz odpada
10	Cady FURGON	2005	2013	Teretno
11	RENAULT 22A	2006	2014	Specijalno - odvoz odpada
12	RENAULT 22C	2003	2014	Specijalno - odvoz odpada
13	PEUGEOT kombi	2014	2014	Teretno
14	VW CADDY	2004	2016	Teretno
15	MAN 14-225 kiper	2001	2016	Teretno
16	Čistilica TENAX	2017	2017	Radna mašina
17	VOLVO	2017	2017	Specijalno - odvoz odpada
18	MAN 18 314 autopodizač	2002	2018	Teretno

19	ŠKODA OCTAVIA	2019	2018	Putničko auto
20	Traktor SAME	2018	2019	Radna mašina

III Projekti u 2019. godini

Ovim Projektim ispunjavamo ciljeve postavljene u Strategiji zaštite okoliša FBiH, Federalnom Planu upravljanja otpadom, LEAP-u Općine Gračanica, Strategiji integrisanog lokalnog razvoja općine Gračanica 2011-2020, Studiji upravljanja otpadom i SEAP- u Općine Gračanica.

1. Realizovani projekti

1.1. Projekat „Izrada investiciono-tehničke dokumentacije za sanaciju deponije Grabovac u Općini Gračanica i izgradnju pratećih sadržaja prilagođenih regionalnom konceptu odlaganja – Faza II (uslovi za građevinsku dozvolu)“ – Fond za zaštitu okoliša FBiH.

Za realizaciju projekta utrošeno je ukupno 38.174,00 KM i to od strane Fonda za zaštitu okoliša u iznosu od 22.904,40 KM i sufinansiranje J.P. „Komus“ d.o.o. u iznosu od 15.269,60 KM.

Odabir projektnog tima za izradu Glavnog projekta i revizora projekta izvršen je u skladu sa Zakonom o JN.

Najpovoljniji ponuđač projektant je bio Institut za građevinarstvo “IG” Banja Luka, koji ovom prilikom nije opravdao naša očekivanja. Zbog probijanja rokova za završetak projekta morali smo od Fonda za zaštitu okoliša tražiti produženje roka za realizacije projekta. Reviziju Glavnog projekta je uradilo JP “Spreča” dd Tuzla.

Izradom Glavnog projekta za sanaciju postojeće deponije komunalnog otpada “Grabovac” obezbjedili smo preduslove da:

- uredimo cijeli prostor deponije na način da ne predstavlja opasnost po okoliš (požar, eksploziju, širenje zaraznih bolesti itd.),
- prilagodimo kapacitete deponije regionalnom konceptu odlaganja,
- osiguramo siguran rad radnicima na odlagalištu bez rizika po zdravlje,
- osiguramo norme i standarde BiH i EU.

1.2. Projekat “ Prikupljanje i zbrinjavanje električnog i elektronskog otpada” – u saradnji sa ZEOS eko-sistem, društvo za postupanje sa otpadnom električnom i elektronskom opremom d.o.o., Sarajevo i UG “Eko lideri” Gračanica

J.P. “Komus” d.o.o. Gračanica i ZEOS- eko sistem d.o.o. su ugovorom regulisali način zbrinjavanja e-otpada. U tu svrhu ZEOS eko-sistem d.o.o. je za građane a posebno za učenike osnovnih i srednjih škola, povodom Međunarodnog dana e-otpada u centru grada postavio e-transformer, multimedijalno edukativno vozilo, sa ciljem da se upoznaju sa vrstama e-otpada i načinom njegovog zbrinjavanja. Prilikom edukacije svi koji su predali neki e-otpad učestvovali su u nagradnoj igri a nakon izvlačenja podijeljene su tri nagrade. U gradu su postavljena tri specijalna kontejnera

u koji građani mogu odložiti sitni e-otpad, i to na slijedećim lokacijama: Riječka, Bosanskih kraljeva (kod kovačnica) i u ulici Patriotske lige (kod Grinove samoposluge). Pored kontejnera na reciklažnom dvorištu su postavljene metalne palate (mreže) u koje se razvrstava otpad po kategorijama.

Svi građani i privredni subjekti mogu besplatno odložiti sve vrste električnog i elektronskog otpada na našem reciklažnom dvorištu odakle ćemo ga mi dalje isporučivati na neškodljivo zbrinjavanje.

2. Započeti Projekti

2.1. Projekat „Nabavka novog specijalnog vozila za sakupljanje i odvoz ambalažnog otpada“ – odobren od strane Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona Gradu Gračanica koji je Sporazumom o regulisanju međusobnih odnosa implementaciju projekta prenio na J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica

Ovim projektom jačamo tehničke kapacitete J.P. Komus d.o.o. u cilju unapređenja sistema odvojenog prikupljanja otpada pri čemu će se smanjiti količine deponovanog otpada na gradaskoj deponiji a povećati količine ambalažnog otpada. Pored toga nabavkom novog kamiona-autosmećara smanjit ćemo troškove goriva i održavanja vozila na sakupljanju i odvozu ambalažnog otpada a našim korisnicima ćemo obezbijediti kvalitetniju uslugu odvoza ambalažnog otpada.

Za realizaciju projekta je od strane Ministarstva odobreno 108.523,10 KM a razliku do nabavne cijene kamiona sufinansirat će J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica.

Trenutno je fazi procedura izbora najpovoljnijeg dobavljača u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama.

2.2. Projekat „Nabavka kanti i kontejnera“ – odobren od Ministarstva prostornog uređenja i zaštite okolice Tuzlanskog kantona

Ovim projektom omogućit ćemo nastavak „Integralnog upravljanja otpadom na području općine Gračanica“ i unaprijediti upravljanje komunalnim čvrstim otpadom, smanjiti broj divljih deponija i zagađenje okoliša. Podjelom adekvatnih posuda za prikupljanje otpada povećat će se količine ambalažnog otpada a naša usluga će biti kvalitetnija što će se odraziti na kvalitet života građana.

Za realizaciju projekta Ministarstvo nam je odobrilo 39.570,00 KM a razliku će sufinansirat J.P. „Komus“ d.o.o. Gračanica.

U realizaciji ovog projekta izvršena je procedura JN u skladu sa Zakonom o JN, potpisani Ugovor sa najpovoljnijim ponuđačem „Faro“ d.o.o. Zenica, izvršena nam je isporuka 1000 komada kanti od 120 l i očekujemo isporuku 20 komada kontejnera 1100 litara (hajfišera).

Ovim projektom smo obezbjedili nove količine kanti za podjelu građanima koji potpišu ugovor da će vršiti odvajanje ambalažnog otpada.

Za hajfišere ćemo ponuditi stanašima kolektivnog stanovanja sufinansiranje u nabavci u iznosu od 50% i na taj način im omogućiti da za svoje naselje obezbjede

kvalitetne posude na što ih obavezuje Zakon o komunalnim djelatnostima i Odluka o komunalnom redu.

IV Nezavršeni sudski sporovi pokrenuti protiv J.P. Komus d.o.o. Gračanica

I Dana 25.04.2014. godine J.P. Komus d.o.o. Gračanica je zaprimilo tužbu tužitelja Zatvoreni investicijski fond „BIG – investiciona grupa“ d.d. Sarajevo koga zastupaju punomoćnici Amila, Omar i Vedran Eterović, advokati iz Sarajeva u kojoj se kao III-Tuženi navodi J.P. Komus d.o.o. Gračanica, dok su istom tužbom I – Tuženi Agencija za privatizaciju u F BiH, II – Tuženi Kantonalna Agencija za privatizaciju Tuzlanskog kantona, dok je IV Tuženi Tuzlanski kanton.

Tužba je podnesena Općinskom sudu u Sarajevu radi povrata stečenog bez osnova sa naznakom vrijednosti spora 227.854,47 KM. Naime u tužbi se navodi da je tužitelj učestvovao u postupku privatizacije III tuženog J.P. Komus d.o.o. Gračanica te je po osnovu Rješenja o odobravanju korigovanog početnog bilansa broj: 19/01-021-3930/2001 od 23.08.2001. i Rješenja o odobravaju upisa izvršene privatizacije u sudski registar broj: 19/01-021-600./2001 od 21.12.2001. godine postao vlasnikom 25.94562 % za cijenu od 227.854,47 KM a koje su, napomene radi, uplaćene certifikatima. Kantonalna Agencija za privatizaciju, rješavajući po službenoj dužnosti u predmetu oglašavanja ništavim Rješenja o dobravaju korigovanog početnog bilansa JP Komus Gračanica broj: 19/01-021-3930/2001 od 23.08.2001. i Rješenja o odobravaju upisa izvršene privatizacije u sudski registar broj: 19/01-021-600./2001 od 21.12.2001. godine a imajući u vidu zaključke Skupštine TK vezane za pokretanje postupaka poništavanja izvršene privatizacije (broj: 01-2-756-12/06 od 09.05.2007. godine i broj: 01-02-473-7/07 od 30.01.2008. godine) i Zaključak Vlade TK vezan za aktivnosti na isknjižavanju javnih dobara iz početnih bilansa komunalnih preduzeća (broj: 02/1-19-17420/12 od 31.08.2012. godine) donijela Rješenje o oglašavanju ništavim u cijelosti Rješenje o odobravanju Korigovanog početnog bilansa broj: 19/01-021-3930/2001 od 23.08.2001. Utvrđuje se vrijednost državnog kapitala u iznosu od 255.245,00 ili 100 %, poništavaju sve pravne posljedice koje su proizvela Rješenja koja su oglašena ništavim u cijelosti, te je naloženo preduzeću da općinskom sudu u Tuzli podnese prijavu za upis navedenih promjena.

Tužitelj je Tužbom kod nadležnog suda tražio da mu tuženi solidarno isplate kupoprodajnu cijenu sa zakonskom zateznom kamatom računajući od 11.01.2014. pa dokonačne isplate i troškovima.

U odgovoru na tužbu punomoćnik III tuženog J.P. Komus d.o.o. Gračanica Helić Hajrudin advokat iz Gračanice je naveo da se o istoj pravnoj stvari pred Općinskim sudom u Tuzli vodi parnica. U tom predmetu se kao tužnici pojavljuju BIG investiciona grupa dd Sarajevo i ABDS društvo za upravljanje fondovima a potražuju isplatu istog iznosa 227.854,47 kao povrat kupoprodajne cijene. Navedeni postupak je prekinut do pravomoćnog završetka postupka, koji je pokrenut radi poništenja rješenja Kantonalne agencije za privatizaciju o odobrenju upisa izvršene privatizacije u sudski registar. Također istaknut je prigovor pasivne legitimacije obzirom da J.P. Komus d.o.o. nije učestvovao u postupku privatizacije nego su postupak vodili prvo i drugotuženi, a osim toga vlasnik državnog kapitala je Općina Gračanica, a ne trećetuženi. Punomoćnik tuženog osporava i visinu potraživanja i osnov tužioca. Kako je Rješenje Kantonalne agencije za privatizaciju br. 01-149/2013 od 28.02.2013. koje je postalo pravosnažno i protiv koga tužilac nije ulagao pravne lijeckove, oglašeno ništavim u cijelosti rješenje o odobravanju upisa izvršene

privatizacije u sudski registar trećetuženog, a stavom IV poništene sve pravne posljedice to je tužilac mogao tražiti samo povrat uloženog-certifikata a ne isplatu njihovu realne protuvrijednosti.Također drugotuženi je u skladu sa članom 104. Zakona o obligacionim odnosima (u slučaju ništavog ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila po osnovu takvog ugovora) izvršio povrat certifikata svim licima čije je certifikate tužilac uložio, dakle tužiocu.

Pripremno ročište u ovoj pravnoj stvari zakazano za 18.3.2015. godine u zgradbi Općinskog suda u Sarajevu, odloženo je zbog prigovora litispendencije punomoćnika trećetuženog, te isticanja prigovora mjesne nenadležnosti suda od strane tuženih, smatrajući da ne postoji pasivna legitimacija na strani I tužene – Federalne Agencije za privatizaciju, te da je Tužilac navođenjem istih kao prvotuženog, zloupotrijebio pravo, kako bi izdejstvovao nadležnost suda u Sarajevu.

Obzirom da navedeni prigovori predstavljaju predhodno pitanje konkretnom sporu, sudija je donio Rješenje o odlaganju pripremnog ročišta dok se navedena pitanja ne riješe te održavanje istog zakazao 26.6.2015. godine.

Pripremno ročište zakazano 26.6.2015. godine nije održano iz razloga što Rješenje po navedenim predhodnim pitanjima nisu pravosnažna. Pripremno ročište je odloženo do pravosnažnosti rješenja o predhodnim pitanjima o čemu će parnične sranke biti pismeno obaviještene. Do danas se nije održalo pripremno ročište u ovoj pravnoj stvari.

II Tužbom od 23.12.2014. godine Tužilac Husićić Edvin iz Gračanice zastupan po punomoćniku Smajlović Faruku tužio je J.P. Komus d.o.o. Gračanica od koga potražuje isplatu naknade štete u ukupnom iznosu 3.068,00 KM sa zakonskim zateznim kamatama počev od 24.12.2014. i troškovima postupka.

U tužbenom zahtjevu je navedeno da je tužilac Husićić Edvin kao pješak doživio prometnu nezgodu odnosno da je zadobio tjelesne povrede uslijed kontakta sa otkinutim-presječenim saobraćajim znakom zbog čega je bio na bolovanju od 23.06.2014. do 03.11.2014. godine a inače je zaposlenik Ministarstva odbrane BiH.Visina naknade u tužbenom zahtjevu je utvrđena na ime manje isplaćenih plaća za vrijeme bolovanja 768,00 KM, na ime nematerijalne štete: umanjenje životne aktivnosti 1.000,00 KM, pretrpljenih fizičkih bolova 600,00 KM na ime pretrpljenog straha iznos 500,00 KM, te na ime tužeće njege 200,00 KM. Odgovornost tuženog prema navodima iz tužbe proizilazi iz „Odluke o vršenju komunalnih djelatnosti i komunalnom redu“, Zakona o komunalnim djelatnostima TK Tuzla, Zakona o javnim preduzećima i Zakona o cestama.

Odgovorom na tužbu isaknut je nedostatak pasivne legitimacije Tuženog, te opreza radi neosnovanost tužbenog zahtjeva.

Nakon održanog pripremnog i glavnog ročišta, donešena je Presuda kojom se djelimično usvaja tužbeni zahtjev tužioca te se tuženoj strani nalaže da tužiocu na ime naknade nematerijalne štete isplati iznos od 2.386,70 KM, a na ime naknade materijalne štete isplati iznos od 334,19 KM. Na presudu Općinskog suda u Gračanici, tuženi je izjavio žalbu Kantonalnom sudu u Tuzli.

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj: 27 0 P 027790 16 Gž od 12.12.2019. godine, žalba je odbijena te je prvostepena Presuda potvrđena.

Z A K L J U Č C I

1. Traži se od Gradskog vijeća da još jednom, do kraja godine, razmotri prijedlog o povećanju cijena odvoza otpada kako bi se iste usaglasile sa stvarnim troškovima i izbjeglo poslovanje sa gubitkom.
2. Rad preduzeća će i dalje biti usmjeren na kontinuirano pružanje izvrsne komunalne usluge razvojem i stalnim unapređivanjem vlastitih tehničko-tehnoloških i ljudskih resursa, zasnovano na principima zaštite okoliša i osiguranja trajne edukacije svih zaposlenih. Naše buduće djelovanje mora počivati na povećanju zadovoljstva svih korisnika naših usluga, s temeljnim ciljem da prostor u kojem djelujemo, u segmentu komunalnih djelatnosti, učinimo ugodnijim i poželjnijim za život svih naših korisnika usluga.
3. I dalje ćemo tražiti mogućnost, uključujući i učešće u javnim pozivima domaćih i međunarodnih institucija, kako bismo nastavili pozitivnu praksu obezbijeđenja besplatnih posuda za odlaganje otpada našim korisnicima
4. Ostvariti još bolju komunikaciju i saradnju sa nadležnim gradskim službama, inspekциjom i vijećima mjesnih zajednica u cilju provođenja aktivnosti na uključivanju u organizovan odvoz otpada svih građana i privrednih subjekata, kao i dosljedno praćenje Odluke o komunalnom redu i ostalih propisa.
5. Preduzeće će istražati u nastojanjima da se ispoštuju sva prava radnika iz radnog odnosa i dosljedno provođenje zakonskih propisa i kolektivnih ugovora.

Direktor:

Mr.sci. Senad Memić